

چرخش به دور خود به سمت عقب (Back circling) در یک قلاده توله هاسکی

دکتر علی اصغر سرجاھی^۱، محمد اربابی^۲، انسیه سجادیان^۳

- ۱ دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده دامپزشکی، گروه علوم درمانگاهی
- ۲ دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده دامپزشکی، دانشجوی سال ششم
- ۳ دانشگاه فردوسی مشهد، دانشکده دامپزشکی، رزیدنت بخش جراحی

arbabivet560@gmail.com

کلمات کلیدی: ضربه مغزی، هاسکی، مغز جلویی، سگ، چرخش دور خود به سمت عقب

مقدمه: موارد وقوع ضربه‌های مغزی در دامهای کوچک مخصوصاً در ایران زیاد می‌باشد. ضربه مغزی ممکن است باعث واکنشهای ثانویه در مغز شود که در صورت رسیدگی سریع باعث جلوگیری از پیشرفت صدمات مغزی یا بهبودی حیوان می‌گردد. ضربه مغزی ممکن است به قسمتهای مختلف بافت عصبی داخل جمجمه آسیب وارد نماید که پیش‌اگهی قسمتهای مختلف با هم فرق دارد لذا تشخیص محل ضایعه عصبی در داخل جمجمه از اهمیت زیادی برخوردار است. محل ضایعه در بافت‌های عصبی داخل جمجمه در ابتدا با معاینه دقیق عصبی صورت گرفته و در صورت لزوم با سایر روش‌های پاراکلینیکی تایید می‌گردد.

گزارش درمانگاهی: یک قلاده توله سگ نر ۴۵ روزه نژاد هاسکی به درمانگاه دانشکده دامپزشکی دانشگاه فردوسی مشهد ارجاع گردید. بنا به اظهارات صاحب دام، حیوان از روز گذشته دچار تشنج شده و به دور خودش می‌چرخید. در معاینه بالینی، کاهش هوشیاری در حد گیجی، اپیستوتونوس، میوز مردمکها، سفتی اندامهای حرکتی، تشنج، تاکی کاردی و تاکی پنه قابل توجه بود. همچنین حیوان بصورت بی‌هدف راه می‌رفت، عدم تعادل نشان می‌داد و به سمت عقب به دور خود می‌چرخید. واکنش‌های وضعیتی در اندام‌های حرکتی قدامی وجود داشت اما در اندام‌های حرکتی خلفی کاهش یافته بود. رفلکس‌های نخاعی نیز طبیعی بود. از بین رفتن بینایی حیوان و مثبت بودن پاسخ نوری مردمک (PLR) وجود کوری مرکزی را در حیوان نشان می‌داد. رفلکس پلکی مثبت بود ولی حس صورت بصورت دو طرفه وجود نداشت.

با توجه به معاینات بالینی و تست‌های عصبی، آسیب منتشره داخل مغزی تشخیص داده شد و درمان‌های فوری از جمله اکسیژن رسانی، مایع درمانی با نرمال سالین و کلرید سدیم ۷/۲٪ (مایع هایپرتونیک)، دیازپام، فوروزماید، جنتامایسین و آمیکاسین انجام گردید. بعد از یک هفته پیگیری تمام علائم عصبی غیر از کوری بهبود یافت.

نتیجه‌گیری: بیشتر این علائم (از جمله تشنج عمومی، کوری مرکزی، چرخش به عقب و چرخش به دور خود) نشان‌دهنده درگیری شدید مغز جلویی (پروزنیفال) می‌باشند ولی وجود علائم دیگری در حیوان از جمله عدم تعادل در موقع راه رفتن، میوز مردمکها نشان‌دهنده درگیری نواحی دیگر از جمله مخچه و یا تنہ مغزی نیز می‌باشد. بعد از روز سوم علائم فقط محدود به درگیری مغز جلویی بود. یکی از علائم مشخص در این بیمار که در سایر آسیبهای مغزی کمتر گزارش شده است، به سمت عقب راه رفتن و چرخش به سمت عقب می‌باشد که احتمالاً این علامت نیز درگیری لب پیشانی قشر مغز را نشان می‌دهد.

منابع:

۱- سرجاھی، علی اصغر(۱۳۹۵) معاینات و بیماری‌های دستگاه عصبی در دام‌های کوچک، انتشارات رحیمی نژاد، چاپ دوم، شماره صفحات: ۲۹-۱۵۸

1- de Lahunta A, Glass E, Kent, M. (2015) Veterinary Neuroanatomy and Clinical Neurology. 4 ed. St Louis.: Saunders; 525-540